
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	vii
Συνεργάτες	ix

Σύνθεση του σώματος 1

Βασικές αρχές μεταβολισμού μακροθρεπτικών και μικροθρεπτικών συστατικών 5

1. Μεταβολισμός των πρωτεϊνών	5
Πρωτεΐνες	5
Αμινοξέα	7
2. Μεταβολισμός των υδατανθράκων	7
3. Μεταβολισμός των λιπών	9
4. Ενεργειακός μεταβολισμός	12
Αναβολικές αντιδράσεις	12
Καταβολικές αντιδράσεις	12
5. Ιχνοστοιχεία	14
6. Βιταμίνες	16
Βιταμίνη Α	20
Βιταμίνη Ε	20
Βιταμίνη C	21
Βιταμίνη Κ	21
7. Θρεπτικά συστατικά με ανοσοτροποποιητική δράση	21
Γλουταμίνη	22
Αργινίνη	23
Νουκλεοτίδια	24
ω-3 λιπαρά οξέα	24
β-Καροτένη	27
Ψευδάργυρος	27

8. Αναβολικοί παράγοντες	28
Ινσουλίνη	28
Τεστοστερόνη	28
Αναβολικά στεροειδή	28
Αυξητική ορμόνη, IGF-1	29

Κακή θρέψη 33

1. Ορισμός	33
2. Συχνότητα	33
3. Επιπτώσεις	35
4. Αιτιολογία - Παθοφυσιολογία	37
- Βασικές αρχές αντιμετώπισης	
Ασιτία - Ημιασιτία	37
Συστηματική φλεγμονώδης απάντηση - Δυσλειτουργία -	
Ανεπάρκεια οργάνων	41

Επιλογή ασθενών για υποστήριξη της θρέψης 63

1. Κλινικό ιστορικό	66
Σωματικό βάρος	66
Διαιτητικές συνήθειες	67
Γαστρεντερικά συμπτώματα	68
Κατάσταση σωματικών λειτουργιών (φυσική δραστηριότητα) ...	68
Μεταβολικές αλλαγές ως αποτέλεσμα της νόσου	69
2. Φυσική εξέταση	70
Παραδείγματα σφαιρικής υποκειμενικής εκτίμησης	
της θρεπτικής κατάστασης	72

Κλινικά παραδείγματα 77

1. Κλινική περίπτωση I	77
2. Κλινική περίπτωση II	77
3. Κλινική περίπτωση III	78
4. Κλινική περίπτωση IV	78
5. Κλινική περίπτωση V	79
6. Κλινική περίπτωση VI	79
7. Κλινική περίπτωση VII	80
8. Κλινική περίπτωση VIII	80
9. Κλινική περίπτωση IX	81
10. Κλινική περίπτωση X	81

Σχεδιασμός χορήγησης τεχνητής διατροφής 83

1. Υπολογισμός θρεπτικών αναγκών	83
Ενεργειακές ανάγκες	83
Ανάγκες σε πρωτεΐνη	89
Ανάγκες σε υδατάνθρακες και λίπος (μη-πρωτεϊνικές θερμίδες)	91
Ανάγκες σε νερό	92
Ανάγκες σε ηλεκτρολύτες	92
Ανάγκες σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία	93
2. Υπολογισμός τελικού σχήματος	95
Βήμα 1	95
Βήμα 2	95
Βήμα 3	95
Βήμα 4	96
Βήμα 5	97
Βήμα 6	97
Βήμα 7	97
Βήμα 8	98
Βήμα 9	98
Βήμα 10	100

Κλινικά παραδείγματα σχεδιασμού χορήγησης ... 105 τεχνητής διατροφής

1. Περίπτωση I: Σύνδρομο βραχέως εντέρου	105
Εκτίμηση κατάστασης θρέψης και θρεπτικών αναγκών	106
2. Περίπτωση II: Πολυτραυματίας	112
Εκτίμηση κατάστασης θρέψης και θρεπτικών αναγκών	114
3. Περίπτωση III: Σοβαρή οξεία παγκρεατίτιδα	121
Εκτίμηση κατάστασης θρέψης και θρεπτικών αναγκών	122
4. Περίπτωση IV: Κρανιακή πολυνευρίτιδα	129
Εκτίμηση κατάστασης θρέψης και θρεπτικών αναγκών	130

Επιλογή παρεντερικής ή εντερικής οδού χορήγησης για υποστήριξη της θρέψης 135

1. Παρεντερική ή εντερική τεχνητή διατροφή	137
2. Πρώιμη εντερική τεχνητή διατροφή	139

Παρακολούθηση ασθενών σε τεχνητή διατροφή . 145

1. Εκτίμηση αποτελεσματικότητας	145
Ισοζύγιο азώτου	146
Προαλβουμίνη	147
2. Διάγνωση και αντιμετώπιση των επιπλοκών της τεχνητής διατροφής	148
Διαταραχές σακχάρου ορρού	149
Ηλεκτρολυτικές διαταραχές	151
Διαταραχές ηπατικής βιοχημείας	164
Διαταραχές οξεοβασικής ισορροπίας	165
Διαταραχές λιπιδίων	165
Υπερσίτιση	165
Σύνδρομο επανασίτισης	170

Εντερική διατροφή - Τεχνικές χορήγησης 177

1. Οδοί και τεχνικές χορήγησης εντερικής διατροφής	178
Εντερική σίτιση μέσω ρινογαστρικού σωλήνα	180
Εντερική σίτιση μέσω ρινοεντερικού σωλήνα	182
Εντερική σίτιση μέσω στομίας	185
Τραχηλική οισοφαγοστομία	186
Γαστροστομία	186
Νηστιδοστομία	192

Εντερική διατροφή - Διαλύματα 199

1. Πολυμερείς δίαιτες	199
2. Στοιχειακές ή ημιστοιχειακές δίαιτες	200
3. Ειδικές δίαιτες	201
Η επιλογή του διαλύματος	201
Έχει ο ασθενής δυσπεψία ή δυσαπορρόφηση;	203
Έχει ο ασθενής ηπατική δυσλειτουργία-ανεπάρκεια;	203
Έχει ο ασθενής νεφρική δυσλειτουργία-ανεπάρκεια;	204
Χρειάζεται ο ασθενής περιορισμό υδατανθράκων;	206
Έχει ο ασθενής σοβαρό καταβολισμό:	
τραύμα, σήψη ή έγκαυμα;	207
Υπάρχουν άλλες καταστάσεις με ανοσοκαταστολή;	211
Έχει ο ασθενής μέτριο καταβολισμό;	213

Επιπλοκές τεχνητής εντερικής διατροφής 227

1. Εισρόφηση 227
2. Διάρροια 236

Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών σε εντερική τεχνητή διατροφή 243

1. Νοσηλευτική φροντίδα πριν την έναρξη τεχνητής εντερικής διατροφής 243
2. Νοσηλευτική φροντίδα κατά τη διάρκεια χορήγησης εντερικής τεχνητής διατροφής 244
3. Αντλίες εντερικής τεχνητής διατροφής 248
4. Γαστροστομία - Νησιδοστομία 250
 - Χορήγηση τροφής μέσω γαστροστομίας 251
 - Χορήγηση διατροφής μέσω νησιδοστομίας 252
 - Διδασκαλία ασθενούς με γαστροστομία ή νησιδοστομία 252
5. Χορήγηση φαρμάκων 253
 - Πρωτόκολλο χορήγησης φαρμάκων 253
 - Γενικοί κανόνες για τη χορήγηση φαρμάκων μέσω καθετήρων εντερικής τεχνητής διατροφής 254
 - Τύποι φαρμακευτικώνσκευασμάτων που μπορούν να χορηγηθούν μέσω καθετήρων σίτισης 256
 - Τύποι φαρμακευτικώνσκευασμάτων που δεν συνιστάται να χορηγηθούν μέσω καθετήρων σίτισης 257
 - Αλληλεπιδράσεις φαρμάκων με διαλύματα εντερικής σίτισης και συστάσεις για τη χορήγησή τους 258

Τεχνικές χορήγησης ολικής παρεντερικής διατροφής 263

1. Χορήγηση από κεντρική φλέβα 263
 - Εκτίμηση του ασθενούς πριν την τοποθέτηση του καθετήρα 264
 - Μέθοδοι προσπέλασης 264
 - Κριτήρια επιλογής της οδού διαδερμικού καθετηριασμού κεντρικής φλέβας 266
 - Χαρακτηριστικά κεντρικών φλεβικών καθετήρων 270
 - Τύποι κεντρικών φλεβικών καθετήρων 271
2. Χορήγηση από περιφερική φλέβα 273
 - Πρόληψη θρομβοφλεβίτιδας-προφυλακτικά μέτρα 275

Ολική παρεντερική διατροφή - Διαλύματα 281

Επιπλοκές ολικής παρεντερικής διατροφής 293

1. Μηχανικές επιπλοκές 294
2. Σηπτικές επιπλοκές 296
 - Θρόμβωση 297
3. Πρόληψη επιπλοκών σχετιζόμενων με τον κεντρικό φλεβικό καθετήρα 298
4. Διάγνωση και θεραπεία λοίμωξης σχετιζόμενης με κεντρικό καθετήρα 301
5. Επιδημιολογία 301
6. Ορισμοί 302
 - Αποικισμός του κεντρικού φλεβικού καθετήρα 302
 - Λοίμωξη/σήψη από κεντρικό φλεβικό καθετήρα 302
7. Διάγνωση 302
8. Θεραπεία 302

Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών σε ολική παρεντερική διατροφή 307

1. Νοσηλευτική φροντίδα κεντρικών καθετήρων 308
 - Πρωτόκολλο περιποίησης κεντρικού καθετήρα σίτισης 308
 - Χαρακτηριστικά ιδανικού τύπου επιθέματος 309
 - Ράμματα 310
 - Χειρισμοί στο συνδετικό του καθετήρα 310
 - Φροντίδα για αποφυγή απόφραξης κεντρικών καθετήρων 310
2. Νοσηλευτική φροντίδα περιφερικών καθετήρων 311
3. Παρασκευή διαλυμάτων ολικής παρεντερικής διατροφής και τοποθέτησή τους στον ασθενή 311
 - Αντλίες έγχυσης 315
4. Εισαγωγή του ασθενούς και της οικογένειάς του στην τεχνητή διατροφή 315
 - Κυκλική χορήγηση ολικής παρεντερικής διατροφής 315
 - Περιορισμένη λήψη τροφής από το στόμα 316
 - Μειωμένη κινητικότητα 316
 - Αλλαγή της εικόνας του σώματος 317
 - Διαταραχές ύπνου 317
5. Πρόληψη μολύνσεων 318

Τεχνητή θρεπτική υποστήριξη στο σπίτι 321

1. Υποστήριξη της θρέψης στο σπίτι με εντερική τεχνητή διατροφή 321
 - Καθετήρας διατροφής 322
 - Διάλυμα εντερικής διατροφής 323
 - Εκπαίδευση 323
2. Υποστήριξη της θρέψης στο σπίτι με παρεντερική διατροφή 325
 - Εξασφάλιση φλεβικής οδού 326
 - Διάλυμα παρεντερικής διατροφής 326
 - Εκπαίδευση 327
3. Παρακολούθηση υποστηρικτικής θεραπείας στο σπίτι 328

Κλινικές εφαρμογές τεχνητής διατροφής 331

1. Καρδιακή νόσος 333
 2. Πνευμονική νόσος 335
 3. Περιεγχειρητική υποστήριξη θρέψης 341
 4. Βαριά πάσχοντες ασθενείς 343
 5. Ηπατική νόσος 348
 6. Παγκρεατίτιδα 354
 7. Σύνδρομο βραχέως εντέρου 359
 8. Φλεγμονώδεις εντερικές παθήσεις 364
 9. Μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων 368
 10. Γαστρεντερικά συρίγγια 372
 11. Νεφρική νόσος 375
 12. Νευρολογικές παθήσεις 379
 13. Καρκίνος 384
 14. Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων 388
 15. HIV/Σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας 393
 16. Εγκαύματα 399
 17. Ψυχιατρικές διαταραχές 404
 18. Εγκυμοσύνη 408
 19. Υπερέμεση της κύησης 411
 20. Ηλικιωμένοι ασθενείς 414
 21. Παχυσαρκία 418
 22. Σακχαρώδης διαβήτης 422
- Ευρετήριο* 427